

**KAMERLINGH
ONNES**

Overgangsnormen

schooljaar 2023-2024

Inhoudsopgave

1. Uitgangspunten.....	3
1.1 Rapportage.....	3
1.2 Weging vakken.....	3
1.3 Overgangsregels.....	3
1.4 Algemene bepalingen	4
2. Doorstroom.....	5
2.1 Doorstroom naar een ander niveau	5
2.2 Richtlijn opstroom naar hoger niveau onderbouw.....	5
2.3 Richtlijn afstroom naar lager niveau onderbouw	5
2.4 Richtlijn afstroom naar lager niveau op een andere school.....	6
2.5 Op- en afstroom bovenbouw.....	6
3. Overgangsnormen per niveau.....	7
3.1 Van de brugklas naar jaar 2	7
3.2 Van jaar 2 naar jaar 3	8
3.3 Van jaar 3 naar jaar 4 havo en atheneum.....	9
3.4 Van jaar 3 naar jaar 4 vmbo-tl	10
3.5 Van jaar 4 naar jaar 5	11
3.6 Van jaar 5 naar jaar 6	12

Colofon:	
Besluitvorming:	MT voorgenomen besluit d.d. september 2023 MR instemming d.d. 28 september 2023
Versiebeheer:	2022-2023 versie 1.0 2023-2024 versie 1.1
Documentbeheer:	Locatie: MT->Toetsing en examens->Overgang
Publicatie:	Website, Itslearning (leerlingenplein) Sharepoint Website

1. Uitgangspunten

1.1 Rapportage

1. We werken met drie rapportperiodes en een eindrapport
2. Op het eindrapport worden de cijfers afgerond op gehele getallen.
3. De rapportperiodes worden afgerond op 1 decimaal. De grens voor het eindrapport ligt bij 5,50. Een voortschrijdend gemiddelde in periode 3 van een 5,48, wordt dus een 5,5 op het rapport van periode 3 en een 5 op het eindrapport.
4. De gemiddelde kolom van de periode laat het voortschrijdend gemiddelde zien vanaf het begin van het schooljaar tot het einde van de betreffende periode.
5. De overgangsnormen worden toegepast op het voortschrijdend jaargemiddelde van het eindrapport.

1.2 Weging vakken

1. Voor de overgang in de onderbouw (klas 1 en 2 en klas 3havo en 3atheneum) tellen alle vakken op het rapport mee. De vakken muziek/theater (MUTH) en lichamelijke opvoeding tellen 1x mee. De overige vakken tellen 2x mee.
2. Het puntentotaal is het getal wat aangeeft hoeveel punten een leerling minimaal moet hebben om over te kunnen gaan. Het wordt berekend door het aantal vakken van de leerling te vermenigvuldigen met een 6 en met de weging van het vak (1 of 2x, zie punt 1).
3. Op het eindrapport mag een leerling maximaal één tekortpunt staan op de kernvakken. Tekortpunten zijn cijferpunten lager dan een 6. Een 4 levert dus 2 tekortpunten op. Voor havo en atheneum zijn de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde. Voor vmbo-tl is alleen Nederlands kernvak.
4. Bij leerlingen met vrijstellingen wordt het puntentotaal omgerekend en aangepast aan het aantal vakken.

1.3 Overgangsregels

1. Voordat leerlingen bevorderd kunnen worden, moeten alle openstaande toetsen, opdrachten en handelingsonderdelen afgerond zijn voor de rapportvergadering. Voor handelingsonderdelen geldt daarbij dat deze minimaal de kwalificatie voldoende hebben gekregen.
2. Afspraken over het niet bevorderen en doubleren van leerlingen:
 - a. Doubleren is geen recht. Een leerling kan alleen doubleren als de overgangsvergadering besluit deze mogelijkheid te bieden. Daartoe dienen er bijzondere omstandigheden te zijn geweest die het leren en de ontwikkeling van een leerling ernstig in de weg hebben gezeten en er tegelijkertijd de verwachting is dat de leerling het vereiste niveau heeft.
 - b. Een leerling doubleert niet in de brugklas, maar stroomt door naar het juiste niveau, waarbij we kijken naar het perspectief voor de gehele schoolloopbaan (zie ook § 2.3). In uitzonderlijke situaties kan een beroep gedaan worden op artikel 1.4.6;

- c. Als een leerling mag doubleren, dan kan dat niet in twee achtereenvolgende leerjaren;
- d. Een leerling mag maximaal 6 jaar doen over het vmbo-tl (T), 7 jaar over de havo (H) en 8 jaar over het atheneum (A), waaronder de mogelijkheid het examenjaar over te doen.
- e. Bovenstaande geldt, tenzij er in bijzondere omstandigheden een beroep wordt ingewilligd op artikel 1.4.6 (hardheidsclausule);

1.4 Algemene bepalingen

1. De overgangsvergadering hanteert de vastgelegde normen en determinatiecriteria.
2. De overgangsvergadering kan op grond van de overgangsnormen besluiten:
 - a. De leerling te bevorderen naar het volgende leerjaar van hetzelfde onderwijsniveau;
 - b. De leerling te bevorderen naar het volgende leerjaar van een ander onderwijsniveau;
 - c. De leerling niet te bevorderen;
3. *Bespreking* - Indien een leerling volgens de normen voor bespreking in aanmerking komt, is de overgangsvergadering gerechtigd te kiezen uit bovenstaande besluiten a t/m c.
4. *Niet bevorderd* - Indien een leerling volgens de normen niet bevorderd is, kan de overgangsvergadering besluiten dat de leerling toelaatbaar is tot:
 - a. het volgende leerjaar van een ander onderwijsniveau;
 - b. een ander onderwijsniveau in hetzelfde leerjaar;
 - c. hetzelfde onderwijsniveau in hetzelfde leerjaar (doubleren).

Dit gebeurt op grond van kwalitatieve, sterk individueel bepaalde argumenten, waarbij cijfermatige vergelijking met andere leerlingen niet meer van toepassing is.

5. *Hardheidsclausule* - Als toepassing van de regels een uitkomst oplevert die naar het oordeel van ten minste de helft van het aantal vakdocenten onbillijk is voor de leerling, dan kan de vergadering een beslissing nemen die afwijkt van de gestelde normen en regels. Deze hardheidsclausule kan niet gebruikt worden om overgangsrecht op grond van de bevorderingsregels ongedaan te maken, maar wel om recht te doen aan bijzondere situaties van individuele leerlingen. Hier gelden geen situaties die belemmerend zijn geweest voor de hele klas of groep. De clausule is niet van toepassing bij de overgang van 4 havo naar 5 havo, van 4 atheneum naar 5 atheneum en van 5 atheneum naar 6 atheneum, omdat daar leerlingen die niet bevorderd zijn altijd besproken worden.
6. *Revisie* - Op verzoek van de ouders of de mentor kan er een revisievergadering komen om een genomen beslissing te herzien. Dit kan alleen als nieuwe feiten bekend worden die niet bekend waren tijdens de overgangsvergadering. Dit ter beoordeling van het MT.
7. *Bezwaar* - Tegen de beslissing van de overgangsvergadering kan schriftelijk bezwaar worden aangetekend. Zie hiervoor de bezwaarprocedure.

2. Doorstroom

2.1 Doorstroom naar een ander niveau

We streven ernaar dat een leerling in klas 3 op het juiste niveau zit. Dat houdt in dat in leerjaar 1 en in leerjaar 2 leerlingen nog kunnen doorstromen naar een ander onderwijsniveau, als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld omdat iemand structureel hoge of lage cijfers haalt. Vanaf leerjaar 3 willen we terughoudend omgaan met overstappen naar een ander onderwijsniveau.

2.2 Richtlijn opstroom naar hoger niveau onderbouw

Een leerling kan in de eerste twee leerjaren vmbo-tl, havo en atheneum en in klas 3 havo *tussentijds* of aan het einde van het schooljaar overstappen naar een hoger niveau. Tussentijds kan dit alleen als er plek is in de betreffende klas. Bijvoorbeeld een brugklas vmbo-tl/havo naar havo/atheneum, of bijvoorbeeld in klas 2 van 2 vmbo-tl naar 2 havo of in klas 3 van 3 havo naar 3 atheneum.

Indien een leerling *gedurende* een schooljaar wil overstappen van een lager naar een hoger onderwijsniveau, gelden de volgende voorwaarden:

1. een tussentijdse overstap voor de brugklassen is alleen mogelijk naar aanleiding van het tweede rapport;
2. een tussentijdse overstap voor de tweede klassen en klas 3 havo is mogelijk naar aanleiding van het eerste rapport of naar aanleiding van het tweede rapport;
3. in alle gevallen beslist de docentenvergadering op basis van:
 - a. Cijfers: - voor de vakken Ne, En, Wi moeten minimaal 23 punten zijn behaald met cijfers niet lager dan een zeven (7.0);
 - b. Gemiddelde - het gemiddelde van het totale rapport moet een 7,5 zijn;
 - c. Inzet - er moet voor alle vakken voldoende inzet getoond zijn
 - d. Diatoetsen - Uitslag van de diatoetsen.
 - e. Overig - Verdere relevante informatie

2.3 Richtlijn afstroom naar lager niveau onderbouw

Mocht een leerling op niet bevorderd staan of in de bespreekzone zitten, dan kan *aan het einde van het schooljaar* gekozen worden voor afstromen naar het volgende leerjaar van een lager niveau. Bijvoorbeeld niet bevorderd in 2 atheneum kan leiden tot overgang naar 3 havo. Uitgangspunt hierbij is dat een leerling voldoende basis moet hebben om dit hogere leerjaar van het lagere niveau te halen. Mochten er *gedurende* het schooljaar gewichtige redenen zijn om naar een lager niveau af te stromen, dan is dit alleen mogelijk als er plaats is in de klas en er overleg heeft plaatsgevonden tussen ouders/verzorgers en de teamleider over de gewichtige redenen. De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

1. een tussentijdse overstap gedurende het schooljaar is mogelijk als daarvoor gewichtige redenen zijn, als er plaats is en als er overleg heeft plaatsgevonden tussen ouders/verzorgers en de teamleider over de gewichtige redenen;

2. als richtlijn voor het overstappen naar een lager niveau worden de volgende vuistregels gehanteerd:
 - a. Cijfers: - Op Nederlands, Engels en Wiskunde mag maximaal 1 x 4 op het eindrapport op het hogere niveau staan
 - b. Gemiddelde - het gemiddelde cijfer van het eindrapport moet minimaal een 5 zijn op het hogere niveau
 - c. Inzet - er moet voor alle vakken voldoende inzet getoond zijn;
 - d. Diatoetsen - Uitslag van de diatoetsen.
 - e. Overig - Verdere relevante informatie

2.4 Richtlijn afstroom naar lager niveau op een andere school

Bij het vmbo-tl betekent afstroom een verplaatsing naar een andere school, waar de vmbo-kaderberoepsgerichte leerweg (kb) wordt aangeboden. Dit geldt bijvoorbeeld in klas 1TH, 2T, maar ook voor 3 vmbo-tl. Naast de richtlijnen genoemd in paragraaf 2.3 gelden de volgende aanvullende voorwaarden:

1. Als een leerling bij de leerlingbespreking na afloop van periode 1 en/of periode 2 niet aan de bevorderingsnorm voldoet en de leerling in een onderwijsafdeling zit, waarbij dreigt dat de schoolloopbaan op een andere opleiding moet worden voortgezet (bijvoorbeeld in het vmbo-tl richting een kaderberoepsgerichte leerweg) dan wordt de volgende aanpak gevolgd:
 - a. De leerling krijgt een brief mee die de situatie duidelijk maakt dat, als de stand van zaken zo blijft, er sprake zal zijn van afstroom naar een andere school.
 - b. Als de leerling deze brief twee achtereenvolgende keren heeft gekregen dan hebben de leerling en zijn ouders/verzorgers een inspanningsverplichting om zich te oriënteren op een andere school en zich daar ook in te schrijven. Deze inspanningsverplichting geldt ook als eerder geen brieven zijn verstuurd, maar in periode 3 onverhoopt blijkt dat een leerling moet overstappen naar een andere school.
 - c. Mocht blijken dat de leerling toch kan worden bevorderd op zijn eigenlijke niveau, dan kan de inschrijving op de andere school vervallen.

2.5 Op- en afstroom bovenbouw

1. *Voorexamenklassen* - Op- of afstroom in voorexamenklassen van havo en atheneum kan alleen als de juiste vakkenpakket- en profielkeuzes mogelijk zijn voor de op dat niveau geldende regels en voor de aantallen in clustergroepen. Dit ter advisering van de decaan en roostermaker en besluitvorming van de teamleider.
2. *Inhalen examenprogramma* - Als wordt ingestroomd in een examenklas, bijvoorbeeld van 4 atheneum naar 5 havo of van 3 havo naar 4 vmbo-tl, dan zullen die PTA-onderdelen van het (school-)examen die in het voorexamenjaar zijn gemist moeten worden ingehaald op een door de afdeling aangegeven wijze en tempo.
3. Er wordt terughoudend omgegaan met het instromen in een examenklas

3. Overgangsnormen per niveau

3.1 Van de brugklas naar jaar 2

B -> 2T; B -> 2H; B -> 2A; (inclusief 1A+)

- 12 vakken, de vakken MUTH (bestaande uit de onderdelen muziek en theater) en lichamelijke opvoeding tellen 1x mee, de overige vakken tellen 2x mee. (Het minimum aantal punten is dus (10 vakken x 6p) x weging 2 + 2 vakken x 6p);
- In de T/H en H/A brugklas krijgen leerlingen rapportcijfers op beide niveaus. Op basis hiervan bepalen we de doorstroom;
- Leerlingen van wie het niveau nog niet helemaal duidelijk is, kunnen de mogelijkheid krijgen om de definitieve doorstroom een jaar uit te stellen. Ze kunnen in jaar twee dan *plaatsnemen* in een klas op het hogere niveau. Dit is ter beoordeling van de overgangsvergadering. Dit is geen bevordering en hieraan kan geen recht worden ontleend om op dit niveau te doubleren in klas 2;
- Leerlingen moeten de twee gevolgde Junior Colleges met een voldoende hebben afgerond en de vaardigheden rubrics in Droomloopbaan moeten zijn ingevuld;
- Leerlingen in de A+ klassen moeten het A+ programma voldoende afgesloten hebben.
- In de A+ brugklas gelden dezelfde overgangsnormen als bij 3.1.1 weergegeven;

3.1.1 het hogere niveau van de dakpanklas is relevant voor de overgang:

Bevorderd

- Bij minimaal 132 punten,
- En 0 tekortpunten.

Bespreken

- Bij minimaal 132 punten,
- met maximaal 2 tekortpunten, waarvan maximaal 1 tekortpunt op de kernvakken (dus 2x 5 of 1x 4).

Niet bevorderd

- In alle andere gevallen is de leerling niet bevorderd op het hogere niveau en wordt gekeken naar de overgangsnormen op het lagere niveau.

3.1.2 het lagere niveau van de dakpanklas is relevant voor de overgang:

Bevorderd

- Bij minimaal 132 punten,
- maximaal 2 tekortpunten, waarvan maximaal 1 op de kernvakken.

Bespreken

- Bij minimaal 132 punten,
- met maximaal 3 tekortpunten, waarvan maximaal 1 tekortpunt op de kernvakken (dus 3x 5 of 1x 5 en 1x 4 of 1x 3).

Niet bevorderd

- In alle andere gevallen is de leerling niet bevorderd en geldt artikel 1.4.4 of de hardheidsclausule bij bijzonderheden.

3.2 Van jaar 2 naar jaar 3

2T -> 3T; 2H -> 3H; 2A -> 3A;

- 13 vakken, de vakken muziek* en lichamelijke opvoeding tellen 1x mee, de overige vakken tellen 2x mee (Het minimum aantal punten is dus (11vakken x 6p) x weging 2 + 2 vakken x 6p); Voor 2T wordt ook gekeken naar een positief advies m.b.t. de gekozen vakken;
- Leerlingen in 2 atheneum moeten het A+ programma voldoende afgesloten hebben;
- Leerlingen in 2 vmbo-tl moeten het V+ programma voldoende afgesloten hebben.

Bevorderd:

- Bij minimaal 144 punten,
- maximaal 2 tekortpunten, waarvan maximaal 1 op de kernvakken.

Bespreken:

- Bij minimaal 144 punten,
- met maximaal 3 tekortpunten, waarvan maximaal 1 tekortpunt op de kernvakken (dus 3x 5 of 1x 5 en 1x 4 of 1x 3).

Niet bevorderd:

- In alle andere gevallen is de leerling niet bevorderd en geldt artikel 1.4.4 of de hardheidsclausule bij bijzonderheden.

3.3 Van jaar 3 naar jaar 4 havo en atheneum

3H -> 4H; 3A -> 4A;

- 13 vakken, alle vakken tellen 2x meer, uitgezonderd lichamelijke opvoeding. Dit laatste vak telt 1x mee (Het minimumaantal punten is dus (12 vakken x 6p) x weging 2 + 1 vak x 6p);
- Naast de overgangsnormen wordt gekeken naar een positief advies voor het gekozen profiel.
- De leerlingen moeten het LOB-programma voldoende afgesloten hebben.

Bevorderd

- Bij minimaal 150 punten,
- maximaal 2 tekortpunten, waarvan maximaal 1 op de kernvakken

Bespreken

- Bij minimaal 150 punten,
- met maximaal 3 tekortpunten, waarvan maximaal 1 tekortpunt op de kernvakken (dus 3x 5 of 1x 5 en 1x 4 of 1x 3).

Niet bevorderd

- In alle andere gevallen is de leerling niet bevorderd en geldt artikel 1.4.4 of de hardheidsclausule bij bijzonderheden.

Verder

Wanneer een leerling wiskunde B wil kiezen, zijn er een aantal extra voorwaarden waaraan voldaan moet worden:

- het rekenkundig gemiddelde aan het eind van het jaar moet minstens 7,0 zijn;
- de leerling krijgt een positief advies van de vakdocent.

3.4 Van jaar 3 naar jaar 4 vmbo-tl

3T -> 4T

- De overgangsnormen van jaar 3 naar jaar 4 zijn een afgeleide van de zak-slaagregeling;
- Klas 3 en 4 van het vmbo-tl worden gerekend tot de bovenbouw;
- LO, CVK en LOB moeten met “voldoende” of “goed” zijn afgerond;
- Het onderdeel van het V+ programma moet met “voldoende” of “goed” zijn afgerond;
- Indien bij V+ voor LO2 is gekozen moet het eindcijfer 6 of hoger zijn behaald.

Bevorderd

- als naast bovenstaande de afgeronde eindrapportcijfers voldoen aan de norm:
 - alle eindcijfers 6 of hoger zijn; en
 - het vak Nederlandse als eindcijfer 5 of meer is;
 - bij 1x5 en de rest minimaal een 6;
 - bij 1x4 of 2x5 en de rest minimaal een 6 met tenminste één 7.

Bespreken

- als naast bovenstaande de afgeronde eindrapportcijfers niet geheel voldoen aan de norm:
 - het vak Nederlands als eindcijfer 5 of meer is;
 - bij 3x5 of 1x4 en 1x5 of 1x3 (maximaal 3 tekortpunten)

Niet bevorderd

- In alle andere gevallen is de leerling niet bevorderd en geldt artikel 1.4.4 of de hardheidsclausule bij bijzonderheden.

Verder

- Maatschappijleer wordt in klas 3 afgesloten met een cijfer. Dit cijfer telt mee in de zak / slaagregeling (een 7 kan hierdoor als compensatie dienen voor een 5).
- Indien LO, CKV, LOB en V+ niet voldoende zijn afgerond, moet dit z.s.m. alsnog gebeuren in de periode waarin het niet voldoende onderdeel is beoordeeld of uiterlijk een week voor de overgangsvergadering.
- Het resultaat van de herkansing van de PTA-toets in de laatste toetsweek telt niet mee voor de overgangsvergadering.
- Bij de overgang wordt ook gekeken naar een positief advies voor het gekozen profiel.
- Indien een leerling een zevende vak kiest in 4 vmbo-tl, dan mag de leerling maximaal 2 tekortpunten hebben in het gekozen vakkenpakket en moet het gemiddelde van alle vakken in klas 3 minimaal 6,0 zijn.
- Het kiezen van een zevende vak in 4 vmbo-tl is alleen mogelijk als er bij de vakken in het gekozen vakkenpakket maximaal 2 tekortpunten zijn

3.5 Van jaar 4 naar jaar 5

4H -> 5H; 4A -> 5A

De overgangsnormen van jaar 4 naar jaar 5 zijn een afgeleide van de zak-slaagregeling

Een leerling wordt bevorderd als:

- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of;
- de leerling maximaal één 5 heeft en alle andere eindcijfers 6 of hoger zijn, of;
- de leerling één 4 heeft of 2 keer een 5 heeft of één 4 én één 5 heeft en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde minstens 6,0 is.
- de leerling maximaal één 5 voor de kernvakken (Nederlands, Engels, wiskunde) heeft.

Verder:

- Daarnaast moet LO met voldoende of goed zijn afgerond.
- Het resultaat van de herkansing van de PTA-toets in de laatste toetsweek telt niet mee voor de overgangsvergadering.
- Bij leerlingen die 2 vakken hebben in het vrije deel, hoeft één cijfer niet mee te tellen. Daarbij moet wel voldaan worden aan de regels voor het gemeenschappelijk deel en een volledig profiel.
- Het gemiddelde eindcijfer van de vakken ckv en maatschappijleer telt mee als één (combinatie)cijfer. (N.b. bij de zak-slaagregeling in 5H telt naast ckv en maatschappijleer ook het profielwerkstuk mee in het combinatiecijfer)
- Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5,45 een 5.
- Indien een leerling niet voldoet aan de bevorderingsnormen, dan wordt een leerling besproken in de overgangsvergadering en geldt artikel 1.4.3.

3.6 Van jaar 5 naar jaar 6

5A -> 6A

De overgangsnormen van jaar 5 naar jaar 6 zijn een afgeleide van de zak-slaagregeling.

Een leerling wordt bevorderd als:

- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of;
- de leerling maximaal één 5 heeft en alle andere eindcijfers 6 of hoger zijn, of;
- de leerling één 4 heeft of 2 keer een 5 heeft of één 4 én één 5 heeft en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde minstens 6,0 is;
- de leerling maximaal één 5 voor de kernvakken (Nederlands, Engels, wiskunde) heeft.

Verder:

- Daarnaast moet LO met voldoende of goed zijn afgerond.
- Het vak maatschappijleer dat in de 4e klas is afgesloten, levert in de 6e klas met het cijfer voor het profielwerkstuk en het cijfer voor CKV één combinatiecijfer op.
- Het resultaat van de herkansing van de PTA-toets in laatste toetsweek telt niet mee voor de overgangsvergadering.
- Bij leerlingen die 2 vakken hebben in het vrije deel, hoeft één cijfer niet mee te tellen. Daarbij moet wel voldaan worden aan de regels voor het gemeenschappelijk deel en een volledig profiel.
- Het gemiddelde eindcijfer van de vakken ckv (voortschrijdend gemiddelde van A4 en A5) en maatschappijleer (eindcijfer A4) telt als één (combinatie)cijfer. (N.b. bij de zak-slaagregeling in 6A telt naast ckv en maatschappijleer ook het profielwerkstuk mee in het combinatiecijfer).
- Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5,45 een 5.
- Indien een leerling niet voldoet aan de bevorderingsnormen, dan wordt een leerling besproken in de overgangsvergadering en geldt artikel 1.4.3.